

Nr 603

Av herr Grebäck m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 148, angående statligt stöd till jordbrukets rationalisering, m. m.

I propositionen 148/1959 föreslås utom annat, att avdikningslånefonden skall avvecklas per den 1 juli i år och att behovet av lån för det ändamål fonden avser i fortsättningen skall i stället tillgodoses med lån mot statlig lånegaranti, beviljad enligt bestämmelserna i rationaliseringskungörelsen.

Samtidigt föreslås, att efter samma dag bidrag icke längre skall utgå ur statens avdikningsanslag. I stället föreslås skola gälla bestämmelserna i rationaliseringskungörelsen om bidrag till inre rationalisering.

Dessa två väsentliga ändringar i gällande ordning föreslås skola inträda utan andra övergångsbestämmelser än att före den 1 juli beviljade men ännu icke utbetalade lånebelopp bör utgå ur den kvarstående behållningen i fonden. Denna restriktivitet synes med hänsyn till vissa redan påbörjade företag icke kunna accepteras.

Som exempel på de konsekvenser, en plötslig övergång till de av propositionen föreslagna bestämmelserna skulle kunna få, må nämnas ett företag inom Stockholms och Uppsala län, Olandsåns torrlägningsföretag. Detta företag, som påbörjades redan under 1930-talet, står nu inför sin avslutning. Av särskilda skäl har det av förrättningsmannen uppdelats i två samfälligheter, en avseende den nedre delen av flödet och en avseende den övre. Hela avvattningssystemet omfattas emellertid av en och samma syneförrättning. För den nedre delen har förrättningen avslutats och bidrag beviljats med 50 % av kostnaden. Ansökningar om lån för denna del har börjat inkomma men ännu icke blivit behandlade. För den övre delen däremot kan syneförrättningen avslutas först senare i år. Därest propositionen bifölls, skulle alltså beträffande detta företag komma att inträffa, att till en del komme att utgå bidrag med 50 % men till den andra delen med icke mer än högst 25 %.

Det synes rimligt, att med hänsyn till detta företag liksom till andra i samma läge infördes sådana övergångsbestämmelser att enhetliga bidragsbestämmelser kunde tillämpas inom samma redan påbörjade företag.

För att den föreslagna ordningen med lån mot statlig kreditgaranti i stället för lån ur avdikningslånefonden skall fungera tillfredsställande vid större företag med många delägare, förutskickas särskilda lagstiftningsåtgärder, rörande bl. a. av 1956 års fondutredning ifrågasatt uttaxeringsrätt för torrlägningsförening. I ett torrlägningsföretag av Olandsåns storlek finns an-

ledning förmoda, att fastigheter kan ha tvingats med mer eller mindre mot sin vilja. Det synes icke uteslutet att några av dessa kan komma att vägra tillmötesgå en torrlägningsförenings begäran om att ställa in-teckning till förfogande som säkerhet för sin del i det sammanlagda lånet. De konsekvenser som skulle uppkomma därest något sådant inträffade synes icke tydliga. Starka skäl synes därför tala för att avdikningslånefonden behålles vart fall i en reducerad omfattning, avsedd att utnyttjas till redan påbörjade företag, i avvaktan på att de i fondtredningen övertvägda lagbestämmelserna blir införda.

Med stöd av ovanstående får vi sålunda hemställa,

att riksdagen måtte besluta

1) att så stor del av statens avdikningsanslag tills vidare behålles, att enhetliga bidragsbestämmelser kan tillämpas inom företag, till vilka bidrag beträffande del av företaget redan utgått ur sagda anslag, samt

2) att statens avdikningslånefond behålles under en övergångstid i syfte att tillgodose sådana företag med lånemedel, där det finns anledning förmoda att säkerhet icke i tillfredsställande utsträckning skulle kunna erhållas för erforderliga lånegarantier utan tillgång till de kompletterande, av 1956 års fondutredning föreslagna lagbestämmelser, som aviseras i propositionen.

Stockholm den 5 maj 1959

Erik Grebäck

Hj. Åhman

Henry Brandt

Essen Lindahl

Emil Elmwall